

EU-AZERBAJDZSÁN PARLAMENTI EGYÜTTMŰKÖDÉSI BIZOTTSÁG

9. ülés
2008. október 6–7.
Brüsszel

Zárónyilatkozat és ajánlások A partnerségi és együttműködési megállapodás 89. cikke alapján

Az EU–Azerbajdzsán Parlamenti Együttműködési Bizottság 9. ülését 2008. október 6-7-én tartották Brüsszelben Marie Anne ISLER BEGUIN (Verts/ALE, Franciaország) és Valeh ALESZKEROV, a Milli Mejlis alelnöke társelnökletével. A bizottság eszmecsereét folytatott az Azerbajdzsáni Köztársaság kormányának részéről Szevindzs HASZANOVA asszonnyal, a gazdaságfejlesztésért felelős miniszterhelyettessel és Mahmud MAMED-KULIJEV nagykövet úrral, külügyminiszter-helyettessel, az Európai Unió soros francia elnöksége részéről Natasha BUTLER asszonnyal és az Európai Bizottság részéről Giuseppe BUSINI úrral.

A Parlamenti Együttműködési Bizottság

Az EU és Azerbajdzsán közötti kapcsolatok jelenlegi helyzete

1. ismételten hangot ad azon nézetének, mely szerint az azerbajdzsáni nép sorsa közös a többi európai népével, és hogy az Azerbajdzsáni Köztársaság és az Európai Unió közötti szorosabb kapcsolatok – beleértve értékeik kölcsönös gazdagítását – mindkét fél közös érdeke, amely megköveteli a demokrácia és az emberi jogok Európa-szerte osztott közös értékeinek elfogadását, végrehajtását és előmozdítását; e tekintetben felhívja mindkét felet, hogy tegyenek meg minden intézkedést a jogszabályok harmonizálása terén, hogy létrejöhessenek az Azerbajdzsáni Köztársaság és az Európai Unió közötti jövőbeli partnerséghez és együttműködéshez szükséges feltételek, majd a kapcsolatok tovább mélyülhessenek;
2. hangsúlyozza az EU és Azerbajdzsán által 2006 novemberében közösen elfogadott európai szomszédságpolitikai cselekvési terv időben történő és maradéktalan végrehajtásának alapvető fontosságát;
3. megjegyzi, hogy Azerbajdzsán és a másik két dél-kaukázusi ország EU-hoz való közelítése céljának a stabilitás és a jólét előmozdítása kell lennie a régió demokratikus államaiban;
4. figyelembe veszi az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 1614. sz. (2008. június 24.), „A demokratikus intézmények működése Azerbajdzsánban” című állásfoglalását, és

sürgeti az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy foglalkozzanak az e dokumentumban foglalt valamennyi kérdéssel;

5. aggodalmának ad hangot a dél-kaukázusi térségben, különösen Grúziában történt legújabb fejlemények miatt; hangsúlyozza, hogy e térség számos problémája összefügg egymással, és hogy stabilitási paktum formájában, főbb külső szereplők részvételével megvalósuló megoldásra van szükség; hangsúlyozza, hogy fokozni kell az együttműködést a fekete-tengeri térség szomszédos államaival; aggodalmának ad hangot a dél-kaukázusi regionális válságok állandósulása miatt; megismétli, hogy támogatja Örményország, Azerbajdzsán és Grúzia területi integritását, függetlenségét és szuverenitását, és az ezen elveket figyelembe vevő, fokozott erőfeszítésekre hív fel e regionális válságok békés megoldása érdekében;
6. hangsúlyozza az Európát és Ázsiát hídként összekötő Azerbajdzsán kulcsfontosságú földrajzi helyzetét és stratégiai jelentőségét, továbbá e tekintetben hangsúlyozza a Kaszpi-tengeren átnyúló kapcsolatok kialakításának jelentőségét közép-ázsiai országokkal; üdvözli Azerbajdzsán aktív együttműködését a „Baku kezdeményezés” keretében a kaszpi-tengeri / fekete-tengeri térséget átszelő energiafolyosóról készülő európai bizottsági megvalósíthatósági tanulmányban, amelynek révén jelentősen hozzájárul stratégiai olaj- és gázvezeték-projektekhez, beleértve a Nabucco gázvezetékét és a Kaszpi-tenger térségét és Közép-Ázsiát Európával összekötő más stratégiai vezetékeket;
7. elismeri, hogy az oktatás, a tudomány, a kutatás és a képzés terén nehéz szoros partnerség kialakítása az EU-val az emberek közötti kapcsolatok támogatása nélkül; sürgeti mind az Európai Bizottságot, mind az azerbajdzsáni kormányt, hogy mihamarabb kezdjenek párbeszédet a vízumokról az EU és Azerbajdzsán közötti európai szomszédságpolitikai cselekvési terv vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően;
8. üdvözli az Európai Bizottság bakui delegációjának 2008. februári megnyitását, amelynek révén már azóta is nőtt az EU–Azerbajdzsán partnerség hatékonysága és megerősödött az együttműködés; megjegyzi, hogy a delegáció személyi állománya 2008 végére éri el a teljes létszámot;
9. üdvözli, hogy a Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság a „Üzleti tevékenység 2009” című közös jelentésében Azerbajdzsánt az üzleti szabályozási reformok végrehajtása terén a 2007/2008-as év legkiemelkedőbb reformereként, továbbá az egyik legbefektetőbarátabb gazdaságként ismerte el; elismeri az azerbajdzsáni kormány szociális ágazatban, főként a szegénység felszámolása terén tett erőfeszítéseit és arra ösztönzi a kormányt, hogy folytassa ezirányú erőfeszítéseit;
10. tudomásul veszi a mélyreható szociális reformokat, a munkanélküliség enyhítését és a minimálbér bevezetését célul kitűző, a szegénység felszámolására irányuló állami program 2008. szeptember 15-i elfogadását az azerbajdzsáni kormány részéről;

Az emberi jogok tiszteletben tartása és a jogállamiság

11. felhívja az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy tegyenek eleget az emberi jogok és alapvető szabadságok, beleértve a véleménynyilvánítási és sajtószabadság tiszteletben tartása terén tett egyértelmű kötelezettségvállalásuknak; üdvözli hogy az azerbajdzsáni parlament 2008 májusában elfogadta az aggodalomra okot adó, gyülekezési szabadságról szóló törvény módosításait, az európai szomszédságpolitikai cselekvési terv és a partnerségi és együttműködési megállapodás rendelkezéseinek, valamint az ország EBESZ- és európa tanácsi csatlakozásakor felvállalt vonatkozó kötelezettségvállalásoknak megfelelően;
12. várakozással tekint az azerbajdzsáni büntetés-végrehajtási reformra irányuló európai bizottsági és európa tanácsi közös program tényleges végrehajtása elé; tudomásul veszi az Azerbajdzsáni Köztársaság parlamentje által a Büntetés-végrehajtási Törvénykönyv és a Büntetőeljárás Törvénykönyv változtatásairól és addendumairól szóló okmány elfogadását; tudomásul veszi az Azerbajdzsán által a büntetés-végrehajtási rendszer reformja terén tett erőfeszítéseket, különös tekintettel a fogva tartás körülményeinek javítására felújítási munkálatok és a börtönigazgatás és -személyzet képzése révén; felhívja a hatóságokat az intézkedések folytatására és fokozására a meggyőződésük miatt bebörtönzött személyek és a hosszú, illetve életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt személyek tekintetében;
13. felhívja az azerbajdzsáni kormányt, hogy folytassa a bebörtönzöttek által elszenvedett, a tárgyalást megelőző fogva tartás idején az azerbajdzsáni bűnüldöző szervek ügynökei által elkövetett kínzás és bántalmazás állítólagos eseteinek alapos kivizsgálását, hogy szankciókat lehessen alkalmazni az ilyen erőszakos tettek felelőseivel szemben;
14. bár elismeri az azerbajdzsáni társadalom hagyományos toleranciáját, felhívja az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy javítsák a nemzeti kisebbségek védelmének jogszabályi és intézményi kereteit;
15. sürgeti az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy bizonyosodjanak meg arról, hogy az újságírók elleni erőszakot és erőszakos fenyegetéseket megfelelően kivizsgálják és az elkövetőket jogszerűen megbüntetik; felkéri az azerbajdzsáni tisztviselőket, hogy tartózkodjanak rágalmozási perek indításától újságírók ellen a sajtószabadság tiszteletben tartása érdekében az országban;
16. bár elismeri a bírók kiválasztásának és képzésének javítása terén tett erőfeszítéseket és megjegyzi, hogy a bérek jelentősen emelkedtek, további konkrét intézkedéseket tart szükségesnek az igazságszolgáltatás reformjának tényleges folytatása érdekében;
17. felhívja az azerbajdzsáni hatóságok figyelmét az állítólagos kétes motivációjú büntetőeljárásokról és aránytalan ítéletekről szóló beszámolókra; felkéri a végrehajtó hatalmat, hogy tartózkodjon az igazságszolgáltatás munkájába való beavatkozástól, ezáltal biztosítva annak függetlenségét és szakmaiságát;

Az Azerbajdzsáni Köztársaság hegyi-karabahi térségében és akörül zajló válság

18. felkéri az EBESZ Minszk-csoportját és az egész nemzetközi közösséget, hogy fokozzák erőfeszítéseiket a válságnak az Azerbajdzsáni Köztársaság szuverenitása, területi integritása és nemzetközileg elismert határainak, valamint a nemzeti kisebbségekhez

tartozó személyek jogainak maradéktalan tiszteletben tartásán alapuló megoldása érdekében;

19. sajnálja, hogy a régió három országa egymáshoz közelítésére irányuló erőfeszítéseket akadályozza a területi igények és a szeparatizmus okozta fegyveres konfliktusok állandósulása; megjegyzi, hogy egyes állítások szerint a konfliktuszonák gyakran biztos menedéket nyújtanak a szervezett bűnözés, a pénzmosás, az illegális kábítószer-kereskedelem és a fegyvercsempészet számára;
20. üdvözli az Európai Unió és az Egyesült Államok fokozott együttműködését és erőfeszítéseik egységes megközelítését a még megoldatlan dél-kaukázusi konfliktusok olyan békés megoldása tekintetében, amely nemzetközileg elismert határok között biztosítaná ezen államok területi integritását;
21. hangsúlyozza a dél-kaukázusi regionális konfliktusok állandósulása miatti aggodalmát, továbbá üdvözli Örményország, Azerbajdzsán és Grúzia területi integritásának, függetlenségének és szuverenitásának további támogatását, valamint az ezen konfliktusok mindezeket és a nemzetközi jog egyéb elveit figyelembe vevő békés megoldására irányuló erőfeszítéseket, amint azt az Észak-atlanti Tanács 2008. április 3-án Bukarestben tartott csúcstalálkozásán részt vevő állam- és kormányfők által kiadott bukaresti nyilatkozat is kinyilvánítja;
22. tudomásul veszi az ENSZ Közgyűlése által 2008. március 14-én elfogadott, az Azerbajdzsán megszállt területein kialakult helyzetről szóló határozatot, amelyben komoly aggodalmának ad hangot a tekintetben, hogy az Azerbajdzsán hegyi-karabahi térségében és akörül folyó fegyveres konfliktus továbbra is veszélyt jelent a nemzetközi békére és biztonságra, továbbá megerősíti Azerbajdzsán területi integritását, támogatását fejezi ki nemzetközileg elismert határai iránt és az örmény erők haladéktalan visszavonását követeli a megszállt területekről;
23. elítéli, hogy az Azerbajdzsán megszállt területeiről elmenekült, az országon belül lakóhelyét elhagyni kényszerült többszázezer személytől – az 1990-es évek etnikai tisztogatásának áldozataitól – máig megtagadják azt a jogot, hogy biztonságban és méltón hazatérjenek otthonukba; e tekintetben felhív az örmény erők visszavonására Azerbajdzsán megszállt területeiről, beleértve Hegyi-Karabahot, valamint a lakóhelyét elhagyni kényszerült lakosság hazatérésére;
24. hangsúlyozza, hogy az örmény és azerbajdzsáni nép megbékélése alapvető fontosságú a dél-kaukázusi térség stabilitása és jóléte szempontjából; felhív a jóindulaton, modern gondolkodáson és az európai szomszédsági politikán alapuló építő jellegű együttműködésre, amely mindenkinek hasznára válna;
25. felkéri az EU minden intézményét és az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy kettőzzék meg erőfeszítéseiket és fokozzák együttműködésüket a válság fenntartható megoldása céljából folytatott fokozottabb uniós hozzájárulás érdekében;

Regionális és nemzetközi együttműködés

26. aggodalmának ad hangot a dél-kaukázusi régióban, különösen Grúziában történt közelmúltbeli fejlemények miatt, és fokozott erőfeszítésekre hív fel a regionális konfliktusok békés megoldása érdekében;
27. az adott körülmények között üdvözli az Azerbajdzsán által a Fekete-tengeri Gazdasági Együttműködési Szervezetben betöltött fontos szerepet, különös tekintettel az energiaforrások és -termelés biztonsága terén;
28. erőteljesen támogatja az Azerbajdzsán által a Szervezet a Demokráciáért és Gazdasági Fejlődésért (GUAM) keretében a regionális együttműködés és a többoldalú kapcsolatok érdekében tett erőfeszítéseket;
29. emlékeztet arra, hogy az európai szomszédságpolitika cselekvési tervei rámutatnak a dél-kaukázusi Regionális Környezetvédelmi Központ jelentőségére; felkéri az Európai Bizottságot, hogy nyújtson pénzügyi támogatást e regionális együttműködési struktúrájának és felhívja Azerbajdzsánt, hogy fontolja meg a három dél-kaukázusi ország e regionális együttműködési struktúrájának pénzügyi támogatását.